

VREEMD GELD VAN DE OUDE SCHUT TE HEUSDEN

Wij allen hebben wel eens gehoord van gouden ridders, pistoletten, Spaanse matten e.d. Meerdere van ons zullen echter niet weten, welke muntstukken in de 17^e eeuw in ons land o.m. als betaalmiddel werden aangenomen en gebruikt. Het gebeurt niet vaak, dat de geschiedvorsers een uitvoerige opsomming aantreffen van de geldstukken welke tijdens een bepaalde periode in omloop waren. Notaris Jan van Heemskerck te Heusden was in het jaar 1626 zeer minutieus in zijn weergave van de gelden welke op 16 december van dat jaar (akte nr. 123) werden aangetroffen in de kamer van „de Heeren Oude Schutters van St. Joris” te Heusden. Even voordien was overleden, Lijsbet Joosten, weduwe van Jan Gërritss, in leven dienaar

van evengenoemd schuttersgilde. Enige dagen voor zijn vrouw, was deze Jan Gerrits overleden¹). Ik meen, dat die specifieke opsomming interessant genoeg is om een plaatsje in dit tijdschrift te verwerven en dit temeer nog, omdat de koerswaarde van het geld er bij tot uitdrukking werd gebracht. Men moet bedenken, dat Heusden, een aan de Maas gelegen vestingstadje was²). In een garnizoensplaats was een druk heen en weer trekken van militairen van velerlei nationaliteit. Die omstandigheid is er wellicht niet vreemd aan, dat ook het aloude schuttersgilde te Heusden, over veel „vreemd” geld de beschikking had. Ik laat de beoordeling hiervan, liever aan deskundigen op dit terrein over. Het is uitsluitend mijn bedoeling, een heemkundige bijdrage te leveren³).

Inventaris en specificatie vande gerede penningen, bevonden inden sterffhuysse van wijlen Lijsbeth Joostendr, weduwe van Jan Gerrits, in sijn leven dienaer vande Heeren Oude Schutters..

Vier double Jacobs penningen à 11 – 14 – 0	46 – 16 – 0
Veertien double Rijders off Albertinen à 11 – 6 – 0	158 – 4 – 0
Achtien ende een halve oude Rosenobels, soo heele als halve à 9 gl. 6 st.	172 – 1 – 0
Seven Angelotten mit een Sittert à 6 gl. 4 st.	49 – 12 – 0
Drie en twintich double pistoletten, soo hele als halve mit noch een halve 47 – 14 – 0	180 – 19 – 0
Negentien ende een halve double duca- ten soo hele, als halve tot 8 gl. 10 st.	165 – 15 – 0
Tyen France Croonen à 3 gl. 18 st.	39 – 0 – 0
Drie goude Connix dalders à 3 gl. 2 st.	9 – 6 – 0
Twee Milenesen	8 – 0 – 0
Een Maroogue ⁴)	5 – 0 – 0
Een gout gulden	3 – 2 – 0
Een vierendeel van een Schotse Ridder	2 – 18 – 8
Hondert seven ende tnegentich Spaensche matten, ende een half, soo hele, halve als vierendelen tot 2 gl. 8 st.	474 – 0 – 0
Achttien silvere Connix dalers ende een halve à 52 st.	48 – 2 – 0
Acht Staten Croonen tot 2 gl.	16 – 0 – 0
Vijff ende vijftich Rijcxdalers à 50 st.	137 – 10 – 0
	1516 – 5 – 8 ⁵⁾
Hondert ses en twintich tot 21 st. aen Engels gelt, mit noch een quaertgen	132 – 6 – 0
Seventien Herpen tot 8 st.	6 – 16 – 0
Aan tien ende vijff stuyvers penningen sestien gl.	16 – 0 – 0
Aen schellingen 61 gl. 4 st.	61 – 4 – 0

Drie Seeuwsche dalers tot 30 st. mit twee Verckens dalers	3 – 0 – 0.
Drie halve Albertus dalers à 3 gl.	4 – 10 – 0
Een halve Staten daelder	1 – 0 – 0
Drie Cardecuns tot 16 st.	2 – 8 – 0
Vijff hondert negen ende tzeventich oude twee blancks penningen à 1 st.	29 – 19 – 0
Aen double stuvers hondert negen ende dertich gl. 16 st. nypes	<u>139 – 16 – 4</u>
	401 – 9 – 4
	<u>1516 – 5 – 8</u>
	1917 – 14 – 12

Noch in een cleyn doosken twee double
pistoletten drie ducatgens
Een gout gulden en aan payment twee
gl. 19 st. mit een gouden rinck mit
noch een stuck van een goude suffe,
een silvere vingerhoet, een silver
vercult cnoopken ende twee silvere
naelders t welck men meynt een kint-
spaerpot te sijn

Noch in verscheijden ander gelt byden anderen bevonden	<u>34 – 8 – 0</u>
	1952 – 2 – 12
	6)

Noch eenen ronden gouden Engelant
Twee andere ringskens ende twee
silvere naelden.

Vught

A.J.L. v. BOKHOVEN

- 1) In dat jaar heerste er blijkens de door genoemde notaris opgemaakte testamenten en andere akten, een hevige pestepidemie in Heusden.
- 2) Men is heden ten dage druk bezig, om Heusden zijn oude luister in dit opzicht te hergeven.
- 3) Een interessante bijdrage betrekkelijk de laat middeleeuwse munteenheden te Loon op Zand en omgeving, geeft het maandschrift Met Gansen Trou, jrg. 9, blz. 81. Een opsomming van munten tijdens het laatste kwart van de 18^e eeuw, kan men vinden in hetzelfde maandschrift, jrg. 3, pagina 36.
- 4) Ik kan het niet anders lezen. Kan het bedoeld zijn Marocque?
- 5) Er staat in werkelijkheid: 1516 – 5 – 0. Naar mijne mening echter abusievelijk.
- 6) Er staat m.i. verkeerdelijk 1957 – 2 – 12.